

maa ikke forlades. Men skulde det saa vise sig, at man bedre kan faa saadanne Skoler i Gang ved det private Initiativ, og at der stiller sig Kræfter til Raadighed ad denne Vej, baade med Arbejde og pekuniære Ofre, ser jeg egentlig ikke, hvorfor man skulde kaste Vrag paa disse gode Kræfter, naar de melder sig i en god Sags Tjeneste.

En af Grundene til, at disse Ungdomsskoler har svært ved at slaa igennem, er, at man mange Steder mangler tilstrækkelige Lærerkræfter. Der har derfor været afholdt et Samraad med den højtærede Minister om, hvorvidt man kunde tænke at faa uddannet Lærerkræfter, som kunde anvendes i denne Skoles Tjeneste, og det er min Overbevisning, at man ved forskellige Undervisningsanstalter meget godt kunde uddanne saadanne. Jeg har f. Eks. tænkt mig Askov udvidede Højskole. Jeg vil gøre opmærksom paa, at da vi sidst behandlede Højskoleloven, blev der givet et ekstra Tilskud paa 30,000 Kr. aarlig til Askov Højskole, og i Betænkningen vedrørende det paagældende Lovforslag blev det udtrykkeligt fremhævet af hele det da nedsatte Udvalg, at denne store Bevilling blandt andet ogsaa skulde bruges til ovre paa Askov Højskole at indrette Undervisningen saaledes, at man kunde uddanne Lærerkræfter, som kunde bruges ved den kommunale Efterskole. Jeg tror, der er andre lignende Undervisningsanstalter, som kunde gøre det samme. Jeg tænker for Eksempel paa vore Husholdningsskoler. Skal nemlig denne Ungdomsundervisning slaa igennem, er det en af Betingelserne, at man ogsaa kan yde den kvindelige Ungdom noget, og her er der jo intet naturligare Fag at tage op end Undervisning i Husholdning, Madlavning og anden kvindelig Husgerning. Ogsaa her mangler vi imidlertid de fornødne Lærerkræfter; men saadanne kunde uddannes paa vore Husholdningsskoler, og jeg skal her henlede Opmærksomheden paa en, som allerede har taget denne Gerning op, nemlig Fru Lauridsens Husholdningsskole i Sorø; der har man indrettet en af de første Ungdomsskoler i vort Land, og man har til Dels lagt Undervisningen an paa at uddanne Kræfter, som kunde bruges i Ungdomsskolens Tjeneste andetsteds. Naar det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) før sagde, at han ønskede den Anmærkning slettet, som er knyttet til Bevillingen paa de 15,000 Kr., vil jeg dog gøre ham opmærksom paa, at uden videre at slette den gaar ikke an; thi de Prin-

cipper, jeg nævnedes før, maa fastholdes: Undervisningen maa være gratis, og det maa være en Dagundervisning. Saa længe vi bliver staaende ved en Aftenundervisning for Ungdommen, er det en forgæves Barmhjertighedsgerning, der ydes, som ikke kommer til at bære Frugt i Forhold til de Penge og Kræfter, der sættes ind paa den.

Jeg skal saa henlede Opmærksomheden paa et Samraad, der har været afholdt vedrørende et Løntillæg til Forskolelærerinderne. Forskolelærerinderne er blevet en meget talrig Del af den danske Lærerstand; de udgør nu vistnok omtrent en Trediedel af samtlige Lærerinder. Deres Lønningsforhold er ikke gode; det maa man indrømme. Af Staten ydes der dem et Tilskud paa indtil 400 Kr., saaledes at de stiger med 100 Kr. aarlig hvert tredje Aar og altsaa efter 12 Aars Tjeneste kan naa hele Tilskuddet paa 400 Kr., hvortil saa kommer den Grundløn, Kommunen betaler, foruden Bolig, Brændsel og Have. Men i Almindelighed vil en Forskolelærerinde neppe være saa godt stillet økonomisk, som en almindelig Tjenestepige er det for Tiden. Forskolelærerinderne har derfor flere Gange henvendt sig til Rigsdagen, og deres Ønske gaar ud paa, at der maatte ydes dem i Lighed med for Eksempel Andenlærerne paa Landet endnu et Løntillæg ud over de 4, de nu kan oppebære, og at dette femte Løntillæg paa 100 Kr., eller hvad det nu skulde være, maatte ydes dem efter 16 eller 20 Aars Tjeneste. Naar jeg siger dette her, er det egentlig ikke af Kærlighed til Forskolelærerindeinstitutionen. Den har jeg altid været en Modstander af, fordi jeg mener, at det er at sænke Lærerstandens Niveau at uddanne Forskolelærerinder. Men naar man nu en Gang har disse Lærerinder, synes jeg, at vi ikke skulde byde dem saa tarvelige Vilkaar som dem, de lever under. Nu ved jeg nok, at man vil indvende derimod, at det saa vil være nødvendigt at ændre Lønningsloven. Hvorvidt det er nødvendigt eller ej, skal jeg ikke udtale mig om, jeg mener dog, at der er ikke saa faa Eksempler paa, at man ved en Anmærkning paa Finansloven har kunnet ændre et saadant Forhold.

Det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) fremdrog adskillige Forhold vedrørende Universitetet, og jeg vil da udtale mig lidt om det samme Emne. Det ærede Medlem omtalte først Lønningsforholdene ved Universitetet. Det er ganske rigtigt, at Universitetet vel snart er den eneste